

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ XLIX.

SÈ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrierile nefranante nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

N° 126.

Sâmbătă 7 (19) Iunie.

1886.

Instrucțiunea poporală atacată în temelile ei.

Ministrul „marelor“ reforme și ordonanțe Trefort a pus la cale érași prin inspectorii săi de scóle un nou atentat la viața puținelor noastre institute de cultură. Ori câtă de mare idealist ar fi d-nul Trefort, el și ómenii ce-l încungiură nu pot face un pas fără a-și arăta arama patimei și a șovinismului; de considerațiuni pedagogice în ministerul de culte și de instrucțiune din Pesta nici că pòte fi vorba.

Introducerea limbei maghiare în scólele populare nemaghiare este și rămâne un non sens pedagogic. Printrinsa se îngreuează numai instrucțiunea poporală fără a se aduce vr'un folos limbii maghiare. Prin aceea că se vor învêta mai rău celelalte studii, prescrie și de lipsă pentru viața practică, nu se va învêta mai bine limba maghiară, nici nu va crește numărul celor ce-o iubesc și au dorința de a-o învêta.

Fòrte nenorocos, ca să nu țicem tendențios, este ministrul și în unele enunțări ale sale, precum e de pildă și enunțarea privitoare la calificarea inspectorilor scólor populare regesci unguresci. Precum se scie, d-lu ministru pretinde că un inspector de scóle nu trebuie să fi pedagog, ci numai administrator bun. A fi bun administrator însă însemnă în țilele noastre a fi șovinist și pioner al maghiarizării. Fără de aceste însușiri nu pòte să ajungă cineva inspector de scóle reg. ung.

Negreșit că numai apreiându-i-se însușirile de felul acesta, a putut ajunge inspector de scóle în comitatul Bistrița-Năsăud faimosul fabricant de nune maghiare pentru țeranii români, Havas. Din această nouă scólă „pedagogică“ șovinistă se vede, că a eșit și inspectorul de scóle al Bihorului, Sipos Orban, care de un lung timp încóce este laudat și preamărit de foile unguresci pentru nădrăvăniile sale șoviniste.

Cea mai nouă nădrăvăniă a acestui domn este că a supendat din post 51 de învățatori români confesionali pentru că nu propun „destul de bine“ limba maghiară și a provocat pe episcopul român din Oradea mare ca „din considerațiuni, mai înalte“ și fiindcă preparandia română din Oradea primesc ajutor din fondul religios să dispună a se propune în preparandia românescă de aici încolo trei studii numai în limba maghiară.

Se pretinde că suspendarea celor 51 învățatori s'a făcut în sensul legii dela 1879. Decă este așa atunci din nou trebuie să ne exprimăm via părere de rău, că se decretază legi de acele, cari fără a aduce vr'un folos cauzei instrucțiunii poporului fac peritori de fòme o mulțime de învățatori români. La noi se pòte ca judecatorii să cunoscă numai o singură limbă și să nu pricépă limba aceluia, asupra căruia au a judeca. Un funcționar înalt dela oraș pòte face carieră cu cunoscința unei singure limbi, dér dela bietul învățator dela sate se pretinde mai mult, n'ajunge să cunoscă bine numai acea limbă fără de care nu se pòte înțelege cu elevii săi.

Ne permitem a atrage atențiunea forurilor noastre bisericesci competente în special la acea împrejurare, că ministrilor regesci unguresci le place a se ridica cu ordinațiunile lor de asupra legilor (veđi autonomia bisericescă și ingerințele ministrului de culte și instrucțiune în trebile bisericesci și ale scólor confesionale) ér inspectorii de scóle reg. ung. trebuie să jòce cum le cântă ministrii și ei în zelul lor mamelucesc să avêntă chiar și deasupra ordinațiunilor ministeriale.

Legea dispune ca fiecare cetățen să-și primescă învățatura în limba sa maternă, ér inspectorii de scóle, și între aceștia Sipos Orban, pre-

tind și impun ca în scólele de stat cercetate parte mare de scolarii români s'eu numai de scolarii români să se propună exclusiv unguresce.

Câtă pentru suspendările de felul celor memorate sunt în prima linie datore autorităților bisericesci, este dator fiecare Român cunoscător de legi, să ia în apărare pe șermanii dascali față cu hiperzelul domnilor inspectorii de scóle reg. ung. silindu-i a se mărgini pur și simplu la executarea nefericitei legi.

Și ce să țicem despre pretensiunea inspectorului Sipos ca în pedagogiul român din Oradea-mare să se propună trei studii numai unguresce? Vom răspunde la acesta prin următoarele observări:

Legea pretinde a se propune în scólele populare numai vorbirea ungurescă nu și tehnica limbei unguresci. Elevii pedagogiului român Oradanu nu pot să nu învête a vorbi bine unguresce în Oradea, ér în pedagogia învêta metodelul cum se propună vorbirea ungurescă. Astfel vor fi în stare a corespunde pe deplin cerinței legii în această privință. Mai mult nu pretind nici alți inspectorii, nici nu se pòte pretinde mai mult după lege. Dér nici evitabil n'ar fi a pretinde dela nisce bieți învățatori sătesci cu salare de câte 100—200 fl. pe an, ceea ce nu scie o mulțime de inspectorii de scóle reg. ung., consiliarii regesci cu plată de câte 2000—3000 fl.

Pe câtă pricepem noi din didactică, nici nu ne putem închipui cum vor propune învățatorii din Oradea-mare românesce acele studii, pe cari le învêta în pedagogiu exclusiv unguresce. Firesce că Sipos Orban în hiperzelul său patriotic crede, că tot ce învêta și scie cetățenul nemaghiar afară de limba maghiară, este în privința spirituală ca și în cea materială cu totul nefolositor pentru el. Precum se vede nu sunt nicicum de invidiat cunoscințele pedagogice ale lui Sipos Orban.

Ajutorul ce se dă pedagogiului Oradanu din fondul religios nu pòte fi motiv, ca să se pretindă dela acest institut ceva ce nu pretinde legea și ce desaprobă rațiunea sănătosă pedagogică. Nu este óre datoria statului, ca să ajutoreze în mod egal cultura tuturor cetățenilor săi? Nu suntem noi cetățeni ca și alții? Ori dóră este prescriu ca să fim egali cu cetățenii maghiari numai la purtarea sarcinelor statului? Institutelor noastre de cultură să nu li se dea ajutore de stat, decătă numai cu intențiunea de a zădărnici scopul lor?

Datorința statului ar fi să ridice el însuși institute de cultură cu limba de propunere română (a se vedé legea). Prin urmare decă e scăpat statul de acesta mare sarcină prin confesiuni ar trebui să le dea acestora tot ajutorul posibil. Face óre statul acesta?

Decă episcopul de Oradea-mare va face, ceea ce nu presupunem despre densusul, pe voia lui Sipos Orban, numai ca să nu fiă denunțat ministrului și pressei maghiare ca daco-român — mijloc de presiune infalibil în ția de ađi — atunci ađi mîne ne vom tređi cu pretensiuni de aceste față cu tóte institutele noastre pedagogice și vom ajunge ca în aceste preparandii, susținute din sudórea poporului, limba de propunere să fiă exclusiv cea maghiară. Ce scop vor mai avé atunci preparandiile române? Ce va fi de instrucțiunea poporului nostru cu astfel de preparandii?

Ne cunoscem ómenii. Le cunoscem tendințele. Vedem că față cu utopiile lor nu vreau să scie de nici o considerațiune, fiă câtă de înaltă și de bine întemeiată. Adversarii noștri ne-au dat și ne dau în tótă ția probe despre acesta.

Suntem prin urmare îndreptățiti, după cele

desfășurate mai sus, a afirma, că institutele noastre pedagogice sunt atacate de adversarii în temelile lor. Campania s'a deschis și în contra acestor institute. Vedé ei că cu cărturarii noștri nu-o pot scóte la cale nici într'un felu. Se silesc déră să ne înstrăineze scólele și se împede dezvoltarea instrucțiunii noastre populare.

Sé veghiăm și totu Românul să fiă la postul său!

Escenicitățile regelui Ludovic II.

Încă ca băiat, Ludovic II se credea mai presus de orice om. În etate de 16 ani pretindea ca frate-său Otto să-i dea în tóte înteiătate. Când era bolnav nu suferea să lă atingă medicul, fiind acesta o ființă inferoră, născut în pulbere. Într'o țu fu apucat de friguri, și abia la porunca tată-său Max II se lăsă să-i pipăie medicul pulsul. Privirea cea mândră și scanteiatore ce i-o aruncă atunci medicului, făcu pe acesta să țică, că în capul ténérului prinț se dezvoltă un curs de idei, care are să deștepte îngrijiri. Acesta s'a și adeverit în urmă. De câțiva ani se pusesse pe mâncare și bătură peste măsură. La mesă nu se mai folosea de lingură, furculiță și cuțit, ci mânca cu degetele. Bănuind că porția de bătură i se imputinază, veni la o straniă idee d'a avé bătură din destulă. Indată ce lacheul, care-l servea la mesă, se depărta, ca să aducă la masă ce i trebuia, regele ascundea sticla plină cu vin sub scaun și când lacheul se ntorcea, îl certa că a uitat să i aducă vinul. Manevra acesta se repeția până când regele își avé evantumul de vin indestulitor, îl ducea după mesă în odaia sa de durmit și acolo bea neturburat de nimeni.

Regele Ludovic își făcuse din țu nopte și din nopte țu. Nopte lucra, ceea nenumerate țiare, rapórtel ce-i soséu, însemna cu roșu câte un articol și-l trimetea funcționarului de stat responsabil. După ce isprăvea lucrul, juca cu adjutantul său biliard, care ca și alți favoriți ai regelui numai după ce-l biruia somnul primea permisiunea să se retragă. Adeseori cântărețul Vogl după reprezentațiune primea ordin să se ducă la vr'un castel al regelui la o anumită óra din nopte, și trebuia să apară. Cânta apoi regelui vr'o ariă ce i porunca și apoi era însoțit înderăt acasă.

Dintre tóte rudele sale, regele ținea cu deosebită afecțiune la princesa Gisela, fca împératului Austriei. Acestă afecțiune însă era fòrte incomodă. Trebuia princesa să se scóle nopte din somn ca să primescă pe câte un curier espres al regelui, care i aducea câte un buchet de flori. De altmintelea regele Ludovic nu putea suferi femeile. Într'o țu regele întempin pe secretarul său, care se afla cu familia pe o moșă regală, cu cuvintele: „Am veđut față soției d-tale“. Secretarul nesciind ce însemnă acesta făcu un compliment mut. Dér regele repeti vorbele într'un ton fòrte aspru: „Am veđut față soției d-tale“. Acum se desmetici secretarul și înțelegând ce vré să țică regele, țise că va îngriji să nu se mai întemple acesta.

Escursiunile nocturne ale regelui, în timp de érnă, în sania, oferu o priveliște fantastică. Înaintea saniei călărea un maiestru al staulului, îmbrăcat în bogat costum dela curtea lui Ludovic XIV. Aprópe de el călăreu doi purtători de torțe, cu lumini de magrési pe prăjini lungi aurite. Apoi urmau opt Chevauxlegers (cavaleria ușoră la curtea regelui) în pitorésca uniformă a vechilor muschetieri francezi, ér în mijlocul lor pompósa sania făcută după modelul saniei din Versailles a regelui Ludovic XIV. În această sania, peste care plutea o grupă de nimfe lucrate din metal scump cu coróna regală, ședea regele învêtit într'o blană. Cam de șese ani nu mai călărea regele în escursiunile sale de nopte, din causă că într'o nopte căduse, într'o escursiune în munți aprópe de Berg, și se rănii greu, așa că trebui să i se facă operațiune.

De câțva timp regele obicnuia condamnările la bastilă, și mai ales dela începutul acestui an condamnările se înmulțu în măsură estraordinară. Decă auđia, că cineva numai a vorbit cu un condamnat, îl trimetea și pe el în bastilă; pe cei din prejurul său

sată limba străbună, ci numai atâta, că prin căsătoriile, ce s'au făcut și ce se fac deschilinit între teologi și fice de frunțași plugari, junimea arată, că pentru a leui rele dela rădăcina scie se se folosescă de mijloce radicale.

De ale scôlei.

Salnică, 4 Iunie 1886.

Domnule Redactor! V'am comunicat de prin Selagiu totă lucruri intristătoare, în ce privește raportul între noi și uneltele guvernăntilor. De astădată v'e scriu și ceva îmbucurător, referitor la starea noastră socială.

Inteligența din Selagiu de cu bună timp a început a lucra în viaa culturai noastre naționale. Constituită în reuniuni și asociațiuni cum e: „Reuniunea învățătorilor români selăgeni” și: „Despărțământul XI al Asociațiunii transilvane pentru literatură română și cultura poporului român”; ea se nisuesce din răspuțeri a răspândi câtă mai tare cultura între poporul român părtășu de atâta sôrte vitregă.

Eră femeia română selăgiană nu a voită a rămâne înderēt în această lucrare mărētă. Și ele de timpuriu întemeiară „Reuniunea femeilor selăgiene.”

Dér cine dintre Români inteligenți, cari citescă vre-ună țiară romănescă, nu scie câtă activitate desvoltă inteligența selăgienă pe terenul social-național? În mare parte însă această activitate se datoresce acelor bărbați demni de tot respectul, cari stau în fruntea acestor reuniuni și amă pută țice în fruntea societății noastre. Demnul nostru bărbat din tagma clerului, Vicarul Selagiului Alimpu Barboloviciu, dimpreună cu zelosul advocat And. Cosma, acestia sunt sufletul dător de viață în inteligența noastră selăgienă. Acestora le urmază apoi alți aleși ai națiunii cu însușire în lucrarea de înălțare a nămului nostru. Georgiu Pop de Băsesci, Gavrilă Trif, Georgiu Filep și alții sunt totă atâta pioneri ai culturai noastre naționale. Dér voui să vorbescă despre activitatea Despărțământului XI al Asociațiunii pre terenul învățământului.

Pre câtă sciu eu în nici o parte a patriei noastre locuite de Români, pre unde s'a constituită inteligența noastră în despărțăminte de ale Asociațiunii, nu cercetăză cu atâta zelă esamenele scôlelor populare, ca în despărțământul al XI-lea selăgienă, carele împarte premie nu numai între învățătorii mai diligenți și cari arētă rezultatul cel mai bun cu scolarii, ci și între scolarii cei mai buni.

Despre rezultatul îmbucurător ce-lă produce asistarea la esamenele scolarilor, precum și împărțirea premiilor, V'e potă împărțăși din esperiența proprieă, căci am fost fericit a lua parte ca membru într'o comisiune scolară delegată din partea despărțământului XI al Asociațiunii. Nu numai scolarii capētă imboldă ca să sporăscă cu învățatura pe ană ce merge mai multă, ci și învățătorii, ba chiar și părinții scolarilor, vedendă că esamenele sunt cercetate de atâta cărturari români, și ascultândă învățăturile înțelepte, ce le dau delegații despărțământului cu privire la binefacerea învățaturii ce o respăndesc scôla, se implu de un zelă sântă cătră ale scôlei. Eră preoții, ca directori ai scôlelor, se vedă și densii îndemnați a inspeca peste ană mai bine scôla, pentru ca la finea anului scolaric să potă fi părtăș în laudă pentru rezultatul bun arētă.

Numai în anul scolaric 1884/5 a începută despărțământul a delega comisiuni scolare și rezultatul dobândit cu adevărată ne imple inima de bucuria, așa încăt nu pregetăm, a recomanda această și altor despărțăminte de ale Asociațiunii noastre.

Regulamentul despărțământului XI-lea selăgienă cere dela membrii comisiunii scolare, cari asistă la esamenele dintr'un district protopopescu, ca între altele să caute prin arhivele parochiale și pe la privați după monumente de literatură vechiă națională, după monede seu alte bucăți archeologice.

Pe unde am ospitată la esamenele scolare, ce e drept nu am dată de urma vre unei cărți vechi de interes național, dera am făcută o descoperire prețioasă pentru orice Român. Am aflată adevă de la d-nul Gavrilă Vaida, venerabilul preot din Bobota, cumcă Ge-

orgiu Șincai, nemuritorul istoric, a murit acolo și se află înmormântat în fostul cimitir al bisericii vechi, și acesta s'a aflată dela bărbați bătrâni demni de totă credința.

Totă cu acea ocaziune am aflată numiri topografice, cari arată origine romană, și am aflată urme de cetăți (intărituri) romane, precum la Chēja, la Bobota mică și la Giorocuta, despre cari însă mai pe largă cu altă ocaziune.

Ausonia.

Academia română

(Urmare.)

IV. Premiul Statului Lazăr, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1887 celei mai bune lucrări în limba română asupra următorului subiect:

„Flora descriptivă a unui județ din România” după alegerea concurentului.

Manuscrisul trebuie să cuprindă materiă pentru 300—400 pagini de tipar în 8° garmondă.

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi 31 Decembrie 1886.

V. Premiul Alexandru Ioan Cuza, de 4,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1887 celei mai bune disertațiuni în limba română asupra următorului subiect:

„Istoria Românilor în Dacia Traiană, dela Aurelian până la fundarea principatelor Moldova și Țara Românească.”

Intinderea operatului va fi de 20 côle de tipar în 4° mică seu 8° ordinară cu litere garmondă. Terminul prezentării manuscriselor va fi 31 Decembrie 1886.

VI. Premiul Statului Lazăr, de 5000 lei, se va decerne în cursul sesiunii generale din anul 1888 unei cărți scrise în limba română, cu conținut științific, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1886 până la 31 Decembrie 1887, seu celei mai importante invențiuni științifice făcute dela 1 Ianuarie 1886 până la 31 Decembrie 1887.

VII. Premiul Statului Heliade-Rădulescu, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1888, celei mai bune disertațiuni scrise în limba română asupra următorului subiect:

„Nunta la Români. Studiu istorico-etnografic comparativ.”

Usurile nuptiale trebuiesc studiate în varietățile lor după toate provinciile române, comparându-se cu nunta la vechii Români și la poporale neolatine pe de o parte, cu nunta la vecinii Românilor (Slavi, Unguri, Greci, Albanezi) pe de alta, de unde se reeșă apoi dela sine o concludiune istorico-etnografică.

Manuscrisul va trebui să cuprindă materie pentru 200—300 pagini de tipar în 8° garmondă.

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi până la 31 Decembrie 1887.

VIII. Premiul Statului Lazăr, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1889 celei mai bune lucrări în limba română asupra următorului subiect:

„Studiul vinurilor din România din punctul de vedere economic și al compozițiunii lor chimice.”

Manuscrisul va trebui să cuprindă materie pentru circa 300 pagini de tipar în 8° garmondă.

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi până la 31 Decembrie 1888.

IX. Premiul Asociațiunii Craiovene pentru desvoltarea învățământului public, în suma de lei 1,500, se va decerne, în sesiunea generală din anul 1887, celei

mai bune cărți didactice în limba română din câte se vor fi tipărită dela 1 Ianuarie 1883 până la 31 Decembrie 1886. Acăs'ă dată este și terminul extrem al depunerii la cancelaria Academiei, în 12 exemplare, a cărților propuse pentru concurs.

(Va urma.)

Convocare.

Adunarea generală a despărțământului VIII al Asociațiunii transilvane pentru literatură română și cultura poporului român se convocă prin această în comuna Totou pe 11 Iulie 1886 st n. de cătră Direcțiunea despărțământului al VIII.

Alba-Iulia 14 Iunie 1886.

Ioan Pipoză,
director.

Ultime sciri.

LONDRA, 16 Iunie. — Se telegrafiază din Atena țiarului „Standard” că demobilizarea armatei turcesci se face foarte încetă, căci Pôrta scie că Rusia ține trupe gata în Basarabia, în prevederea unei eventualități ce s'ar ivi în Bulgaria.

CONSTANTINOPOL, 16 Iunie. — Pôrta a atrasă atențiunea mai multor ambasadori asupra formării la granița grecăscă a unor bande de partizani ai răboiului, numărând mai multe sute seu chiar vr'o miă de omeni organizați în înțelegere cu autoritățile grecăsci. De aceea Turcia nu desarmăză.

PARIS, 16 Iunie. — Țiarul „Le Temps” luândă actă, că în discursul pronunțat la deschiderea Sobraniei, prințul Alexandru a invitată camera să hotărască asupra afacerilor și cestiunilor, cari privescă interesele patriei comune, face să se observe, că nici Europa, nici Turcia nu recunoscă cestiuni de un astfel de Țardin. Bulgaria se pune deci în opozițiune cu hotărârile Conferinței. „Le Temps” enumără celelalte motive, cari facă pe Turcia neîncredătoare și nemulțămită, din care causă întârziăză desarmarea trupelor sale și conchide dăcendă, că se teme că va vedă din nou pe Bulgaria turburândă pacea Europei.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. al „Gaz. Trans.”)

MÜNCHEN, 18 Iunie. — Camera deputăților a ascultată comunicările ministrului președinte Lutz, privitoare la regentă și la succesiunea tronului; alege apoi o comisiune de 28 membri, ca să esamineze actele ce se voră presenta de cabinet.

DIVERSE.

Popa și Țiganul. — Cetimă în „Liberalul din Iași”: Suntă câteva țile de când preotul Em., dela o biserică de aici, a avută nefericirea de a i se imbolnăvi un cal. Se duce cu el numai decătă la doctorul veterinar T... și acesta, în urma cercetărilor medicale ce îi s'au făcută, l'a condamnată la môrte, spuindă părintelui, că ar fi bine să-lă ducă mai din vreme la Cirić ca să nu môră în mijlocul țergului și să se vadă astfel nevoit a plăti cuiva să-lă scôtă afară din oraș. Preotul se și porni cătră locul indicat de veterinar. Pe drum însă se întâlni cu Costache Țiganul, cunoscut veterinar, fără diplomă, în Tătarași. — „Unde te duci părinte?” întrebă el. — „Mă ducă la Cirić cu calul ăsta; doctorul veterinar l'a osândit la môrte. — „Aș! Las' că țilă facă eu sănătos, părinte!” Intră ei în țerguală. Țiganul cere 12 franci ca să îndrepte calul părintelui. Acesta de bună credință se invoesce și dă veterinarului nostru suma cerută. Peste vre-o trei țile preotul era să se întorcă să-lă ia calul sănătos, după încredințările țiganului. Cele trei țile trecă și preotul vine la țigan și întrebă despre sănătatea calului. — „Sănătos tună părinte!” răspunde țiganul. Apoi se duce să-lă aducă calul. Ce se întâmplă însă? Țiganul furase de pe tolăcă un cal străin, care sēmăna puțin cu al popii, afară de orecare mică semne, între cari era și acela, că calul popii avea cōda rețezată, pe când cel adusesse țiganul era cu cōda lungă. Preotul de o cam dată protestăză, dăcendă că nu-lă recunoscă calul. Țiganul însă stăruiesce că e chiar al sfinției sale, — și astfel preotul primesce acel cal, care nu era al său. Nu trece mult și păgubașul — un evreu — oblicescă că calul său e la Șorogari, la via preotului Em... În adevăr acolo își găsesce calul și acum părintele suferă necazul.

Numere singuratică à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei” se potă cumpăra în tutungeria lui I. GROSS.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu

al lui Livingstone. — Aici este de observat, că atătă acestă cataractă, câtă și cele aflate mai încolo fură numite după numele descoperitorului: cataractele lui Stanley.

El se sul în vârful unui copac înalt și de aici observă cu ajutorul unui ochian un șir întreg de stânci, care tăiau rîul dela o margine până la cealaltă. Brațul mai îngust, din stânga, al acestuia se repeșia cu putere peste mai multe terase de stânci într'o veltore spumegōsă; brațul mai lat de-a drăpta rîului se aduna într'un mare basîn la spatele unei stânci de 90 metri de înalte, și apoi din acestă basîn lunea peste creșta stâncilor și cădea în adâncime, formând unul din cele mai admirabile cataracte. Vedendă Stanley, că vasele n'au ce căuta prin acestă îngrozitoră cataractă, hotărî, să fiă transportate pe uscată până la locul, în care undele rîului se liniștesc din nou și astfel plutirea este cu puțință. Lucrul acesta însă era cu atătă mai greu de executat, de ore-ce pădurile de pe țermuri erau așa de dese, încătă ca să potă pătrunde cine-va prin ele, trebuia mai întâi să se facă cale cu securea. În sfârșit însă, după mară osteneț, se făcă și acestă cu ajutorul lui D-țeu. În 7 Ianuarie după amiază „Alice” și celelalte vase plutiau din nou pe rîul, pe care fuseseră silite a-lă părăsi.

În curend însă se auđi vâjeitul unui nou cata-

ract. De ore-ce se apropia sêra și de ore-ce undele rîului nu erau destul de sigure, ca luntrile să rămână peste nōpte pe ele, călătorii noștri se îndreptară spre o insulă, unde voiau să poposescă până a doua țilă de diminetă.

Nici nu se apropiară cum se cade vasele omenilor noștri de insulă, despre care e vorba, și iată nu numai de pe insulă, ci și de pe amândoi țermuri se auđiră alarmele de răboi ale sêlbaticilor Bakuma, cari locuesc în aceste ținuturi. Spre oră și ce parte s'ar fi îndreptat eoul nostru, trebuia să se ia la hărțuală, de aceea dete cu socotela, că mai favorabil ar fi, decă ar ataca pe cei de pe insulă. Nu cu multă osteneță isbutiră călătorii noștri a-lă alunga pe acestia și a-lă silă să-lă caute scăpare pe țermuri rîului.

Nōptea trecă în liniște, și a doua țilă Stanley avă destulă vreme să cerceteze cu de-a măruntul insula și împrejurimea ei, și totodată să-lă facă o idee limpede despre situațiunea, în care se afla împreună cu soții săi de drum.

Situațiunea acestă nu prea era de invidiat. Insula era de totă aprōpe de cataractă, eră acesta se părea și mai impunător decătă cel dintâi.

(Va urma.)

Cursul la bursa de Viena din 17 Iunie st. n. 1886.

Table with financial data for the Vienna stock exchange, including items like 'Rentă de aur', 'Imprumutul căilor ferate', and 'Bonuri rurale'.

Bursa de București.

Cota oficială dela 3 Iunie st. v. 1886.

Table with financial data for the Bucharest stock exchange, including 'Renta română', 'Impr. oraș. Buc.', and 'Banca națională a României'.

Cursul pieței Brașov din 18 Iunie st. n. 1886.

Table with market data for Brașov, including 'Bancnote românești', 'Argint românesc', and 'Lire turcesci'.

Nr. 2175/1886.

PUBLICAȚIUNE

asupra dărei pentru puscă și vânat.

De vreme ce, conformu §-lui 11 alu art. de lege XXIII. din 1883, anulul de contribuțiune, pentru puscă și vânat se începe cu 1 Augustu alu fie-cărui an și se finesce cu 31 Iulie alu proximalu anu, se provocă fie-care aflătoru în posesiunea unei puscă de vânatu, ca se-și procure dela subscrișul oficialu o colă pentru fasionarea dărei și umplându rubricile acestei colă, se o reînapoieze aceluiași oficialu până în 30 Iunie a. e.

Acei, cari în decursul anului de dare ajungu în posesiunea unei puscă de vânatu, suntu obligați ca se arate acêsta subscrișului oficialu în decursu de 8 zile, procurându-și totodată și referitorea colă de fasionare; totu asemenea suntu obligați și aceia, cari voescu ca, pentru puscile lor ce le au ca souveniru, ca obiectu ereditaru, familiaru etc. — se fie eliberați de dare, se-și procure cestionatele colă de fasionare și se le reînapoieze subscrișului oficialu până în 30 Iunie a. e. Acei însu, cari suntu numai obligați la solvirea dărei de pușcă, au ca se plătescă darea subscrișului oficialu; acei posesori de puscă, cari voescu se-și procure și carte de vânatu, au se plătescă atât darea de pușcă câtu și aceea de vânatu la oficialatul regescu de dare.

Brașov în 8 Iunie 1886.

Oficialatul orașenesu de dare.

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potu face cu începerea dela 1 și 15 ale fiecărui luni, mai ușor prin mandate postale.

Adresele ne rugăm a ni se trimite esactu arătându-se și posta ultimă.

PREȚULŢ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription prices for Austro-Ungaria: pe trei luni (3 fl.), șese luni (6 fl.), unu anu (12 fl.).

Pentru România și străinătate.

Table showing subscription prices for Romania and abroad: pe trei luni (10 franci), șese luni (20), unu anu (40).

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Mersul trenurilor

pe linia Predealu-Budapesta și pe linia Teiușu-Aradu-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with train schedules for routes: Predealu-Budapesta, Budapesta-Predealu, Teiușu-Aradu-Budapesta, and Budapesta-Aradu-Teiușu. Includes columns for train types and times.

Nota: Orele de nopte suntu cele dintre liniile grôse.